

Nefndarsvið Alþingis
Heilbrigðis- og tryggingarnefnd Alþingis
Ágúst Geir Ágústsson nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Dags. / Date:
21.02.02

Tilvísun / Reference:
02.0092
000.21

Efni: Frumvarp til laga um geislavarnir, 344. mál, heildarlög.

Vísað er til erindis Heilbrigðis- og tryggingarnefndar Alþingis dagsett 7. febrúar 2002 þar sem frumvarp til laga um geislavarnir er sent Vinnueftirliti ríkisins til umsagnar.

Samkvæmt a) lið 1. mgr. 38. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum setur stjórn Vinnueftirlits ríkisins nánari reglur um, hvaða kröfur skulu uppfyltar varðandi skipulag og framkvæmd vinnu, svo sem "um öryggis- og heilbrigðisráðstafanir er varða störf, starfsaðferðir, vinnslu og framleiðsluaðferðir, t.d. til þess að koma í veg fyrir hrun, fall, skrið, titring, hávaða, sprengi- og brunahættu eða heilsuvá vegna *geislunar*, eitraðra eða hættulefra efna, gastegunda, gufu, reyks eða annarrar loftmengunar, hita, kulda" o.s.frv.

Með orðinu "geislun" er þarna átt við "ójónandi geislun" en að sjálfsögðu ekki "jónandi geislun". Vinnueftirlitið hefur staðið fyrir mælingum á ójónandi geislun á vinnustöðum og framkvæmt mælingar í flugvélum Flugleiða vegna óska þar um þó eftirlit með flugförum falli ekki undir verksvið Vinnueftirlitsins. Þá hefur Vinnueftirlitið verið umsagnaraðili vegna fyrirhugaðra reglna EB á þessu svið enda verið gert ráð fyrir að þær yrðu staðfestar hér á landi með stoð í lögunum nr. 46/1980. Beðið hefur verið eftir af stjórn Vinnueftirlitsins að setja reglur um ójónandi geislun vegna fyrirhugaðra Evrópureglna þar um.

Í áðurnefndu frumvarpi til laga um geislavarnir er geislun skilgreind sem jónandi og ójónandi geislun. Frumvarpið fjallar síðan svo til eingöngu um jónandi geislun. Ójónandi geislun kemur væntanlega fyrir á svo til öllum vinnustöðum en sem betur fer væntanlega í flestum tilvikum án þess að skapa hættu á heilsuvá miðað við þá þekkingu sem fyrir hendi er í dag. Vinnueftirlit ríkisins er með eftirlit með vinnustöðum er varða m.a. þau atriði sem fjallað er um í 38. gr. laganna nr. 46/1980 og er því eðlilegt að eftirlit með ójónandi geislun falli áfram undir verksvið þess í stað þess að byggja upp nýtt eftirlitskerfi eða útvíkka eftirlitskerfi Geislavarna ríkisins sem hefur verið með eftirlit með jónandi geislun sem er miklu afmarkaðra og nær til tiltölulegra fárra vinnustaða.

Bent skal á varðandi 12. gr. frumvarpsins varðandi ákvæði um flutninga að í gildi er reglugerð nr. 984/2000 um flutning á hættulegum farmi á vegum og utan vega þar sem m.a. er fjallað um flutninga á geislavirkum efnum og samsvarandi reglur eru í gildi um flutninga á sjó, í lofti, á vatnaleiðum og með járnbrautum.

Bent skal á að nú liggur fyrir Alþingi frumvarp til breytinga á lögum nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi. Við lögin bætist ný grein, 13. gr. A, sem felur m.a. í sér þau nýmæli að atvinnurekanda verður skylt að gera skriflegt mat um áhættu í störfum og áætlun um forvarnir sem og ráðstafanir um öryggi og heilsuvernd

starfsmanna á vinnustað; byggja breytingar þessar á EB-tilskipun 391/89. Skulu áhættumatið og áætlun um forvarnir taka til allra þátta í vinnuumhverfinu sem geta skapað hættu fyrir öryggi og heilsu starfsmanna, þ.m.t. *geislunar*. Í frumvarpinu segir jafnframt að ef áhættumat, áætlun um forvarnir eða ráðstafanir vegna öryggis og heilsuverndar á vinnustað krefjist færni sem atvinnurekandi eða starfsmenn hans hafi ekki yfir að ráða skuli atvinnurekandi leita aðstoðar til þess hæfra aðila þjónustuaðila.

Vinnueftirlitið telur nauðsynlegt að í frumvarpi til laga um geislavarnir komi fram skylda atvinnurekenda til að gera áhættumat, áætlun um forvarnir og ráðstafanir um öryggi og heilsuvernd á vinnustað sbr. fyrirhugaðar lagabreytingar við lög 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.

Í II. kafla laga nr. 46/1980 um öryggis- og heilbrigðisstarfsemi fyrirtækja er fjallað um þátttöku starfsmanna í vinnuverndarstarfi fyrirtækja. Þar segir að í sérhverju fyrirtæki þar sem starfa 10 eða fleiri skuli atvinnurekandi tilnefna einn aðila af sinni hálfu *öryggisvörð* og starfsmenn kjósa annan úr sínum hópi *öryggistrúnaðarmann*. Ef starfsmenn eru 50 eða fleiri skal stofna svokallaða *öryggisnefnd*. Þessir aðilar skulu í samvinnu fylgjast með því að aðbúnaður, hollustuhættir og öryggi á vinnustað séu í samræmi við áður nefnd lög, sem felur m.a. í sér að þessir aðilar eiga bæði að koma að skipulagningu aðgerða og eftirliti með að ráðstafanir komi að tilætluðum notum.

Vinnueftirlitið telur mikilvægt að í frumvarpi til laga um geislavarnir séu ákvæði um öryggis- og heilbrigðisstarfsemi innan fyrirtækja með vísan í II. Kafla um laga nr. 46/1980, þ.e. að til staðar séu ákvæði um tilnefningu öryggisvarða og öryggistrúnaðarmanna og hlutverk þeirra skýrt.

Reyndar teljum við að EES samningurinn, en rammatilskipun um vinnuvernd nr. 391/89 fellur undir hann, feli í sér skuldbindingu um að setja í lög um geislavarnir ákvæði um skyldur vinnuveitenda til að gera áhættumat og skipuleggja forvarnir og eins um skyldu til að hafa samráð við fulltrúa starfsmanna.

Virðingarfyllst

Eyjólfur Sæmundsson
forstjóri

f.h. Víðis Kristjánssonar
deildarstjóra